

ENERGIAPIACI HELYZETKÉP ÁRROBBANÁS UTÁN

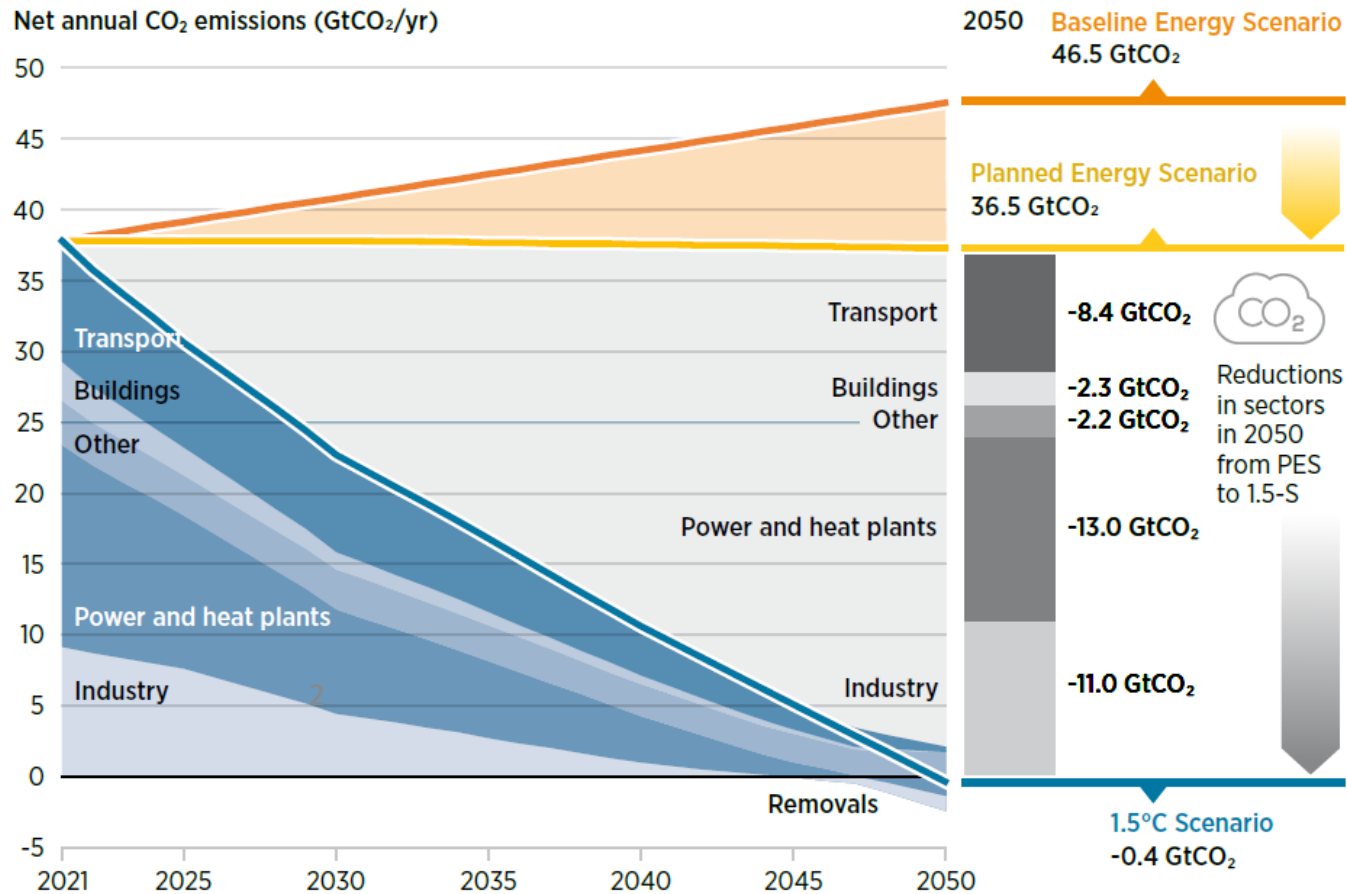
Dr. Felsmann Balázs

Kutató főmunkatárs, BCE REKK

Elnök, Magyar Energiakereskedők
Szövetsége

*Közép-Európai Club Pannónia KHE
XV Társadalmi Párbeszéd Fórum
2022. november 30.*

Makro szintű hatások: A klímaváltozás mederben tartásához radikális emissziócsökkentésre van szükség

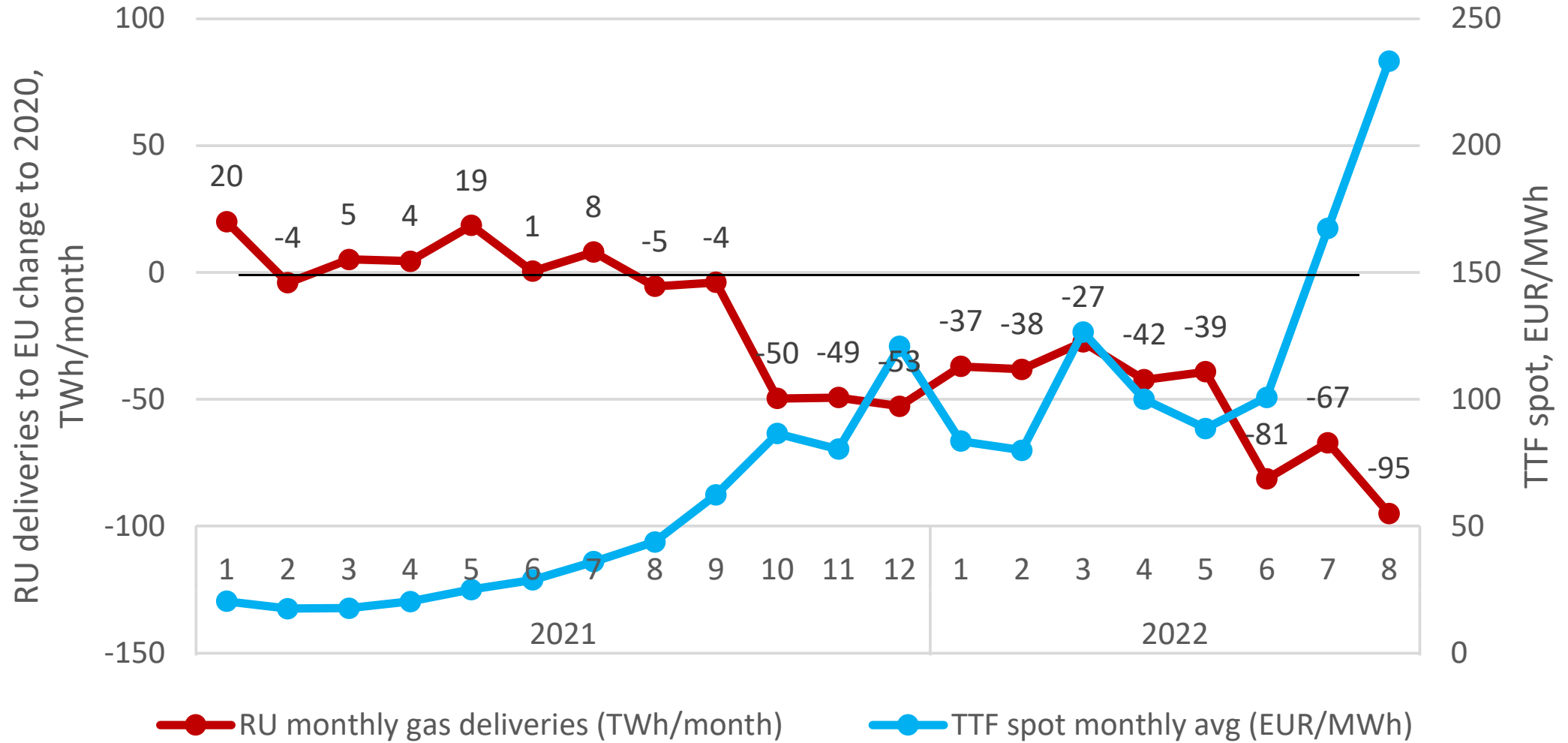
Nincsenek „*low hanging fruit*” válaszok, minden szektorban azonnali és radikális intézkedésekre van szükség.

2030-as klímacél

	-40%	-55%
ETS	-43%	-61% (új elemként a tengeri szállítás is bekerülne) a 2005-ös bázishoz mérve
ESR	-30% (HU - 7%)	-40% /tagállamonként eltérő célértékek -10% és -50% között, a magyar érték -18,7% a 2005-ös bázishoz mérve
RES	32%	38-40% (nincs tagállami kötelező cél)
EE	32.5%	36% a végső, 40% a primer energiafelhasználásból

Forrás: IRENA (2021), World Energy Transitions Outlook: 1.5°C Pathway,

But we have a problem...

VÁLTOZÁSOK A VILLAMOSENERGIA- PIACON

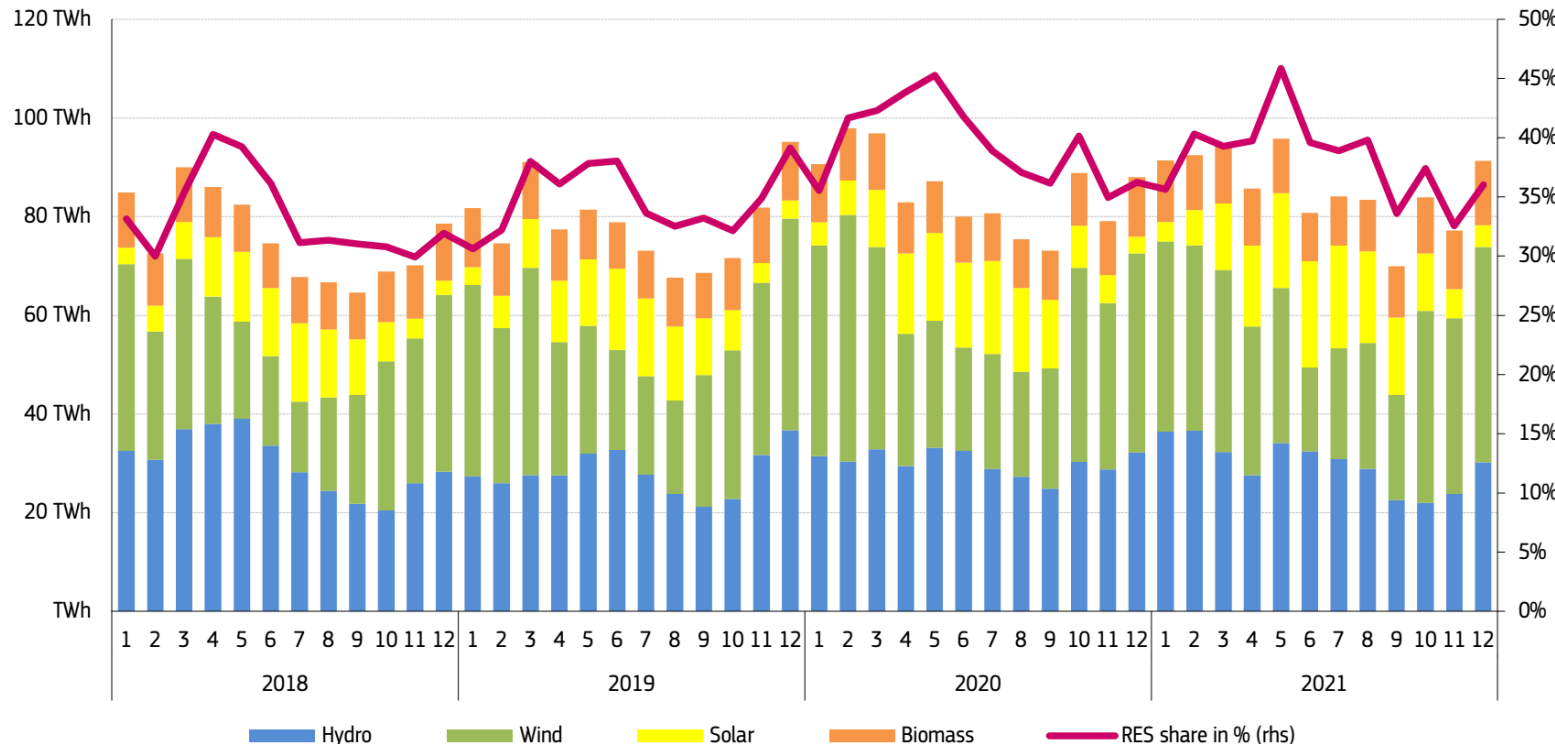
Európai körkép: Növekvő, de volatilis megújuló termelés

	2018	2019	2020	2021
Szél	309 610	354 080	383 960	375 250
Nap	105 950	115 390	134 640	148 930
Egyéb megújuló	439 690	425 830	453 090	458 570
Összesen	855 250	895 300	971 690	982 750
Szélerőművi kihasználtság	22.40%	23.60%	24.10%	22.30%

Forrás: EMBER és REKK

- Kismértékben növekvő megújuló termelés 2020-hoz képest
- Alacsony szélerőművi termelés

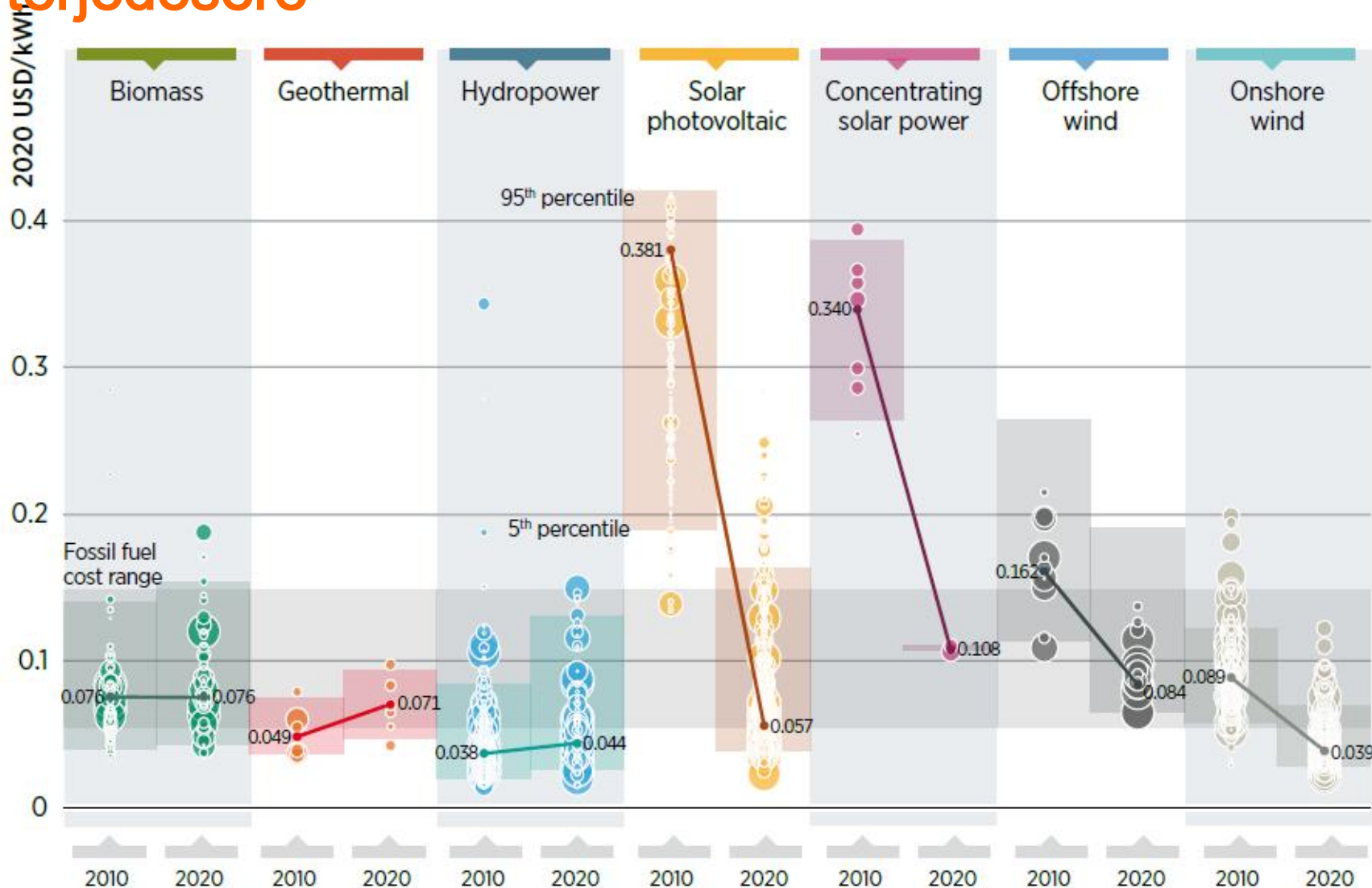

- Stabílan 35% feletti havi megújuló arányok, egyes esetekben közelítve az 50%-ot
- A havi termelések kismértékben ingadoznak

Forrás: Quarterly report on European Electricity Markets, 2021 Q4

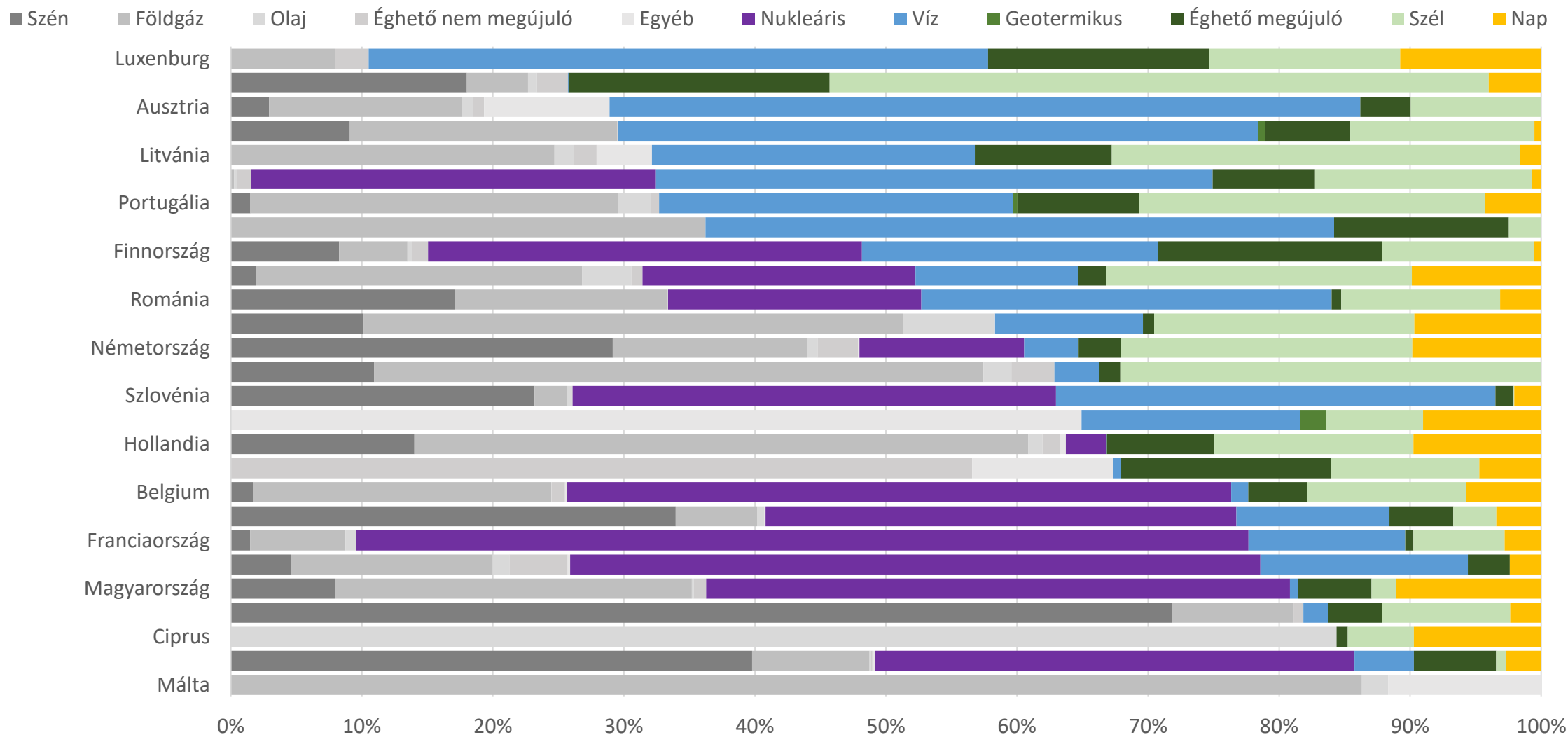

Iparági trendek: A technológiai innováció hatása a megújuló energia terjedésére

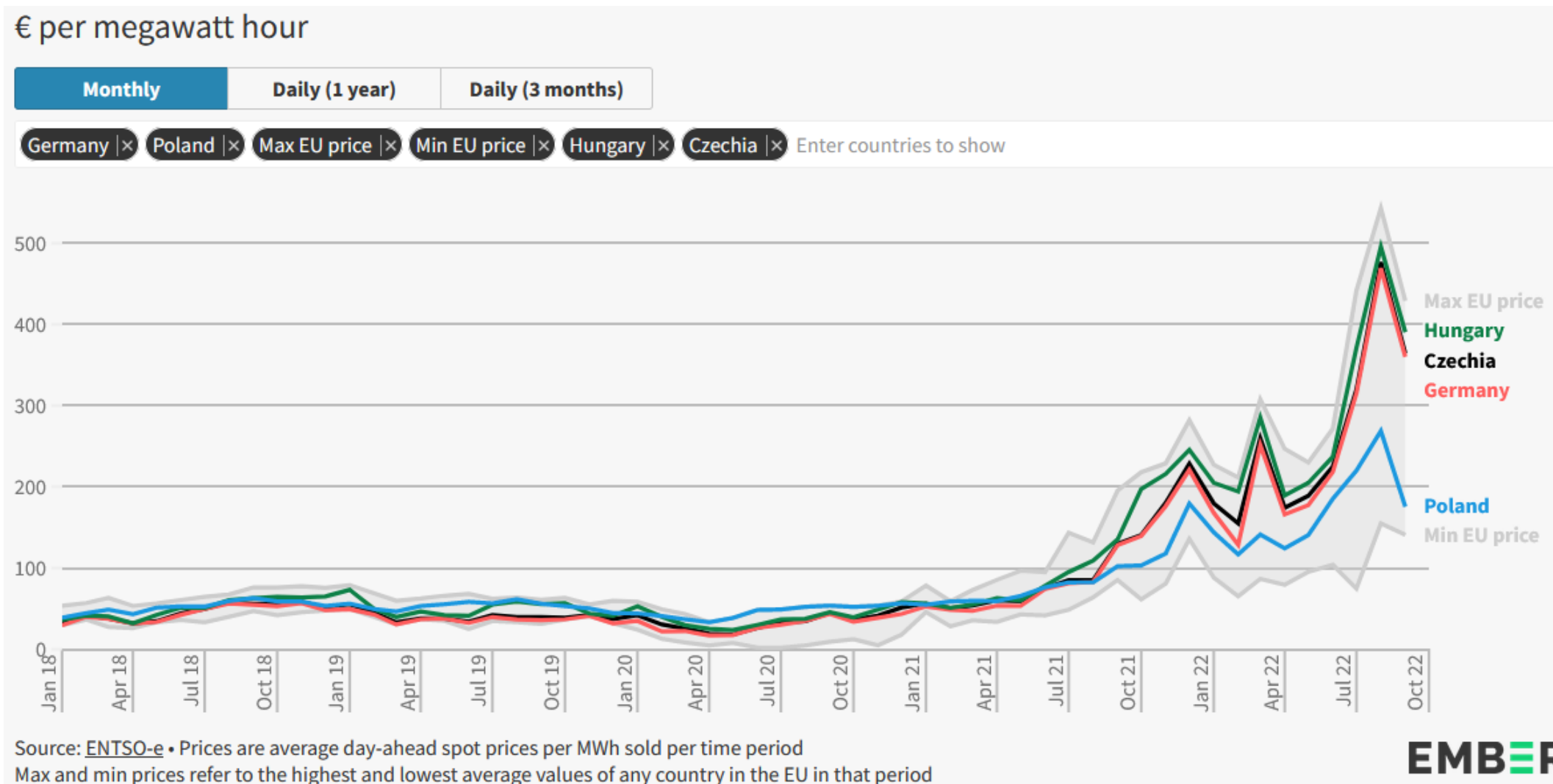

Forrás: IRENA (2021), World Energy Transitions Outlook: 1.5°C Pathway,

Eltérő energiamix, de a magyar napelemes arány Európában Magyarországon a legmagasabb (11%)

Megugró európai áramárak, jelentős árkülönbségek az országok között

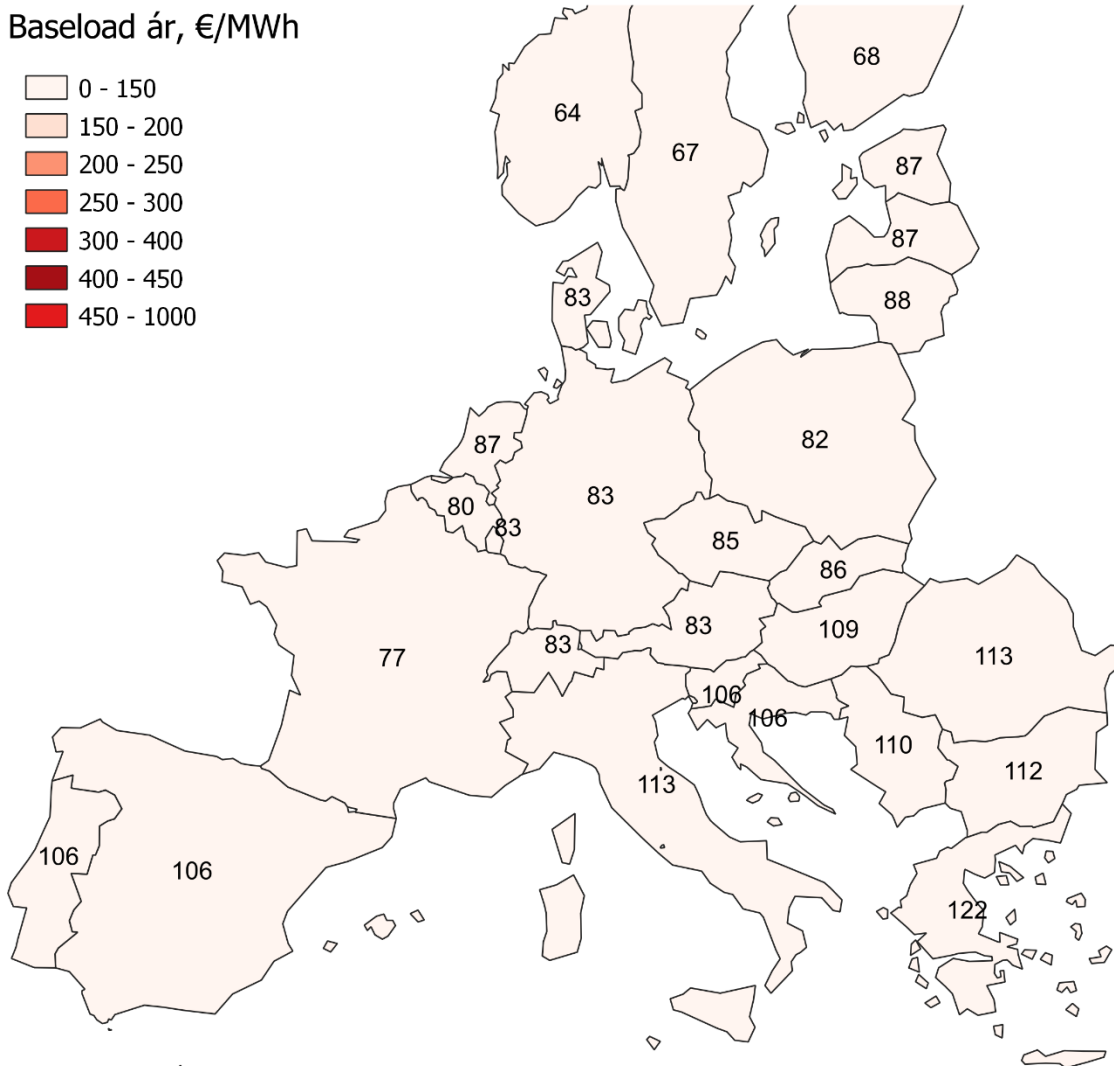
Mennyit változott a világ egy év alatt...

2021 augusztus

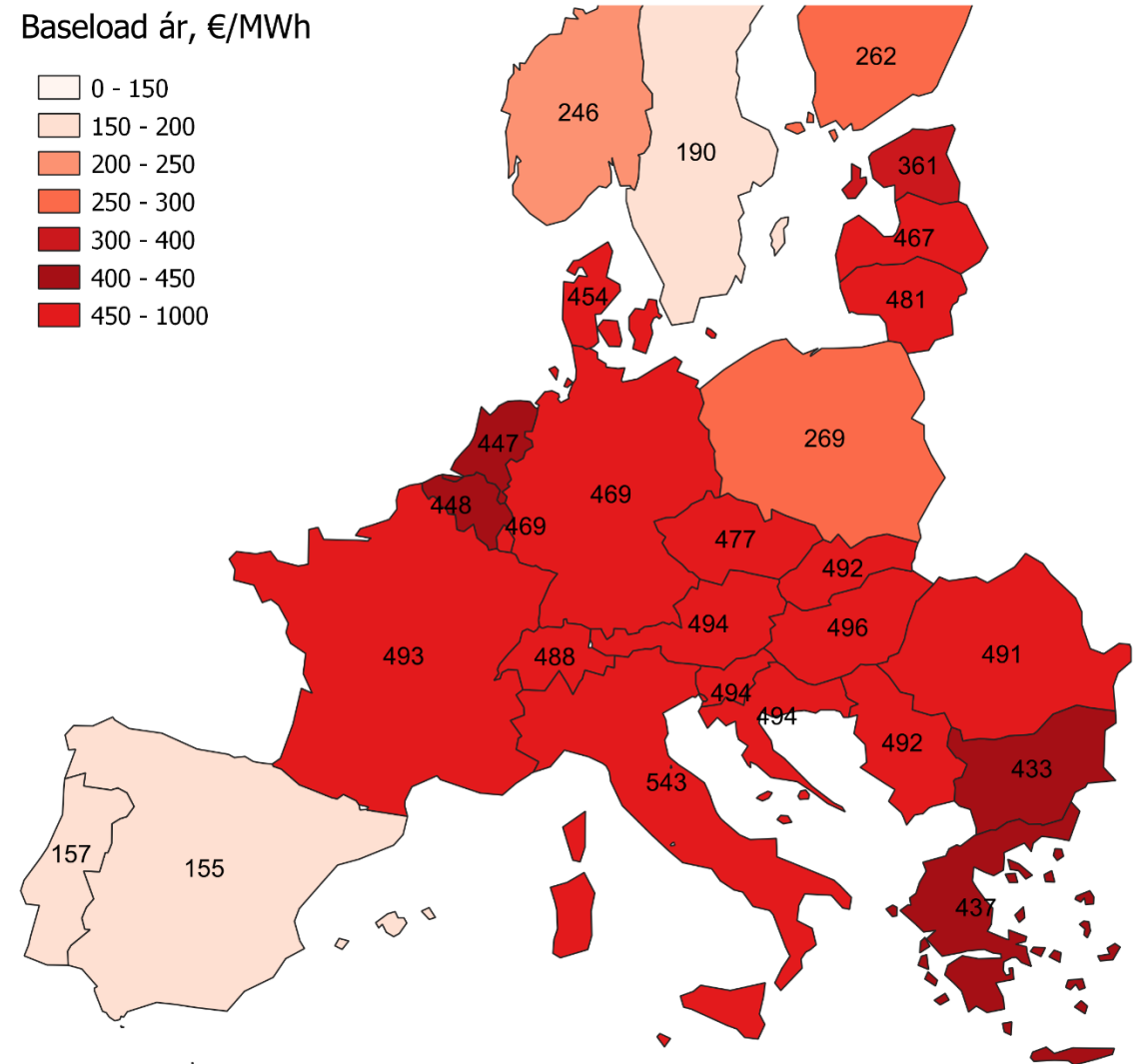
Havi átlagos DAM zsinór ár

2022 augusztus

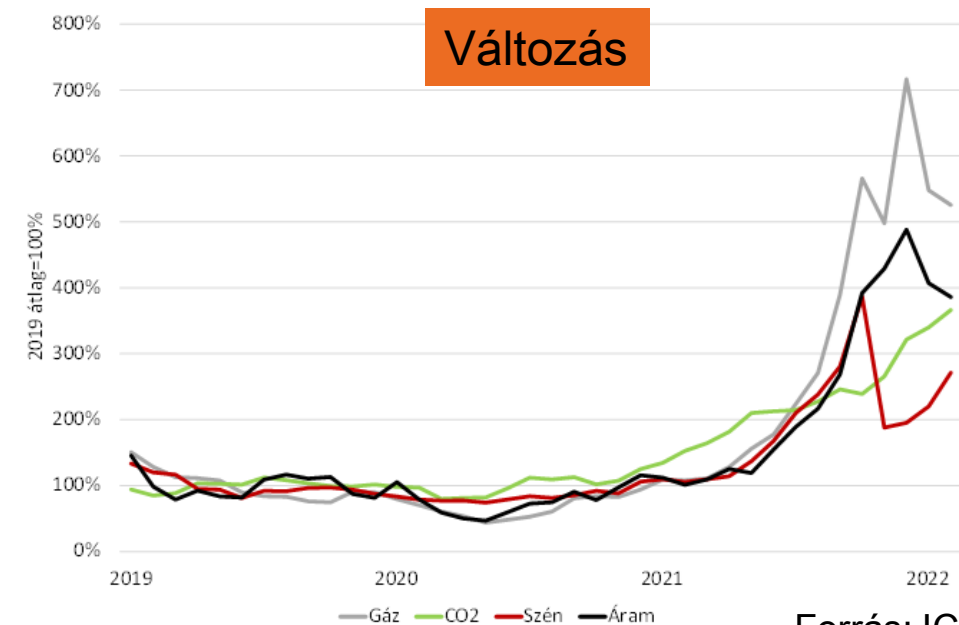
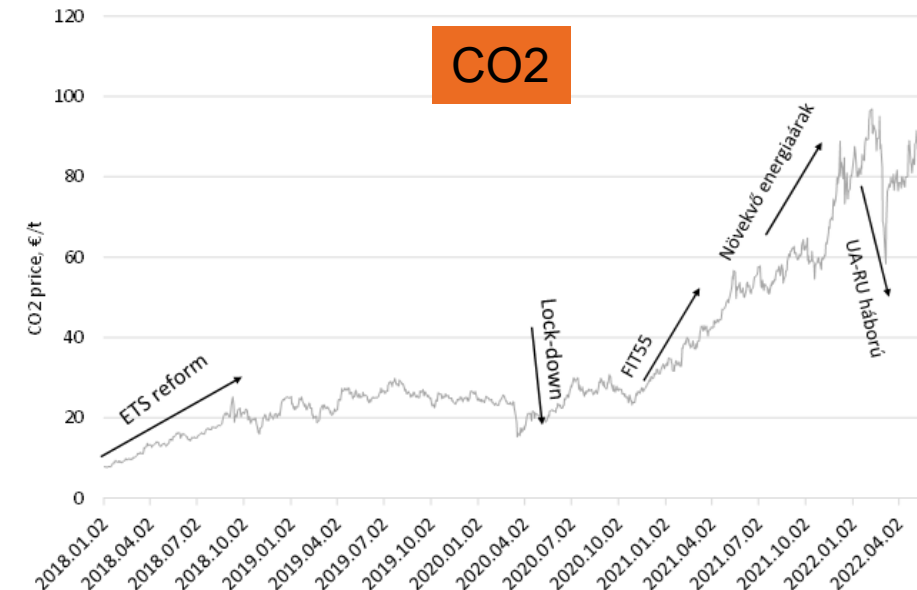
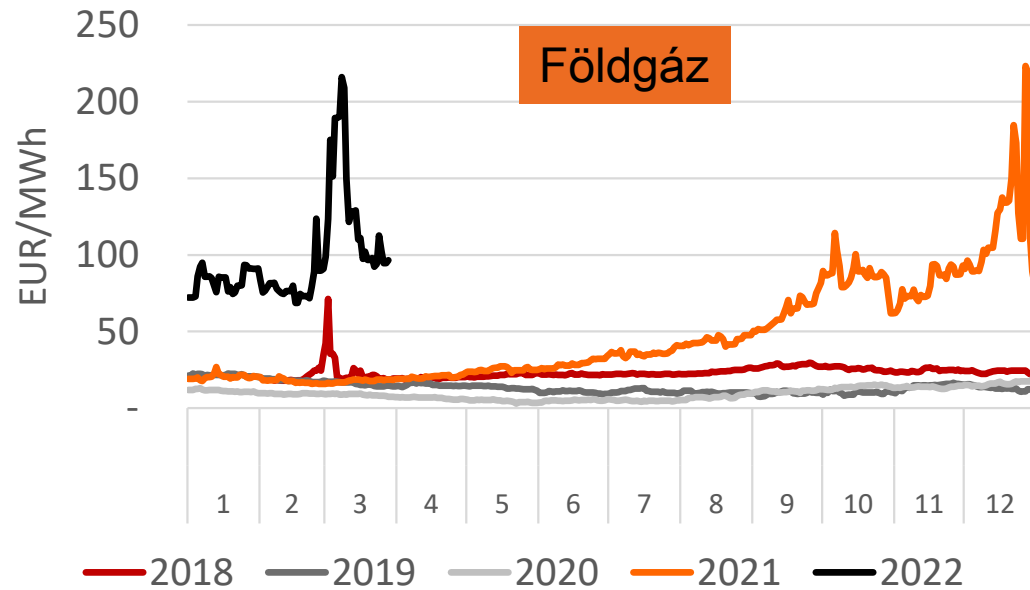
Baseload ár, €/MWh

Baseload ár, €/MWh

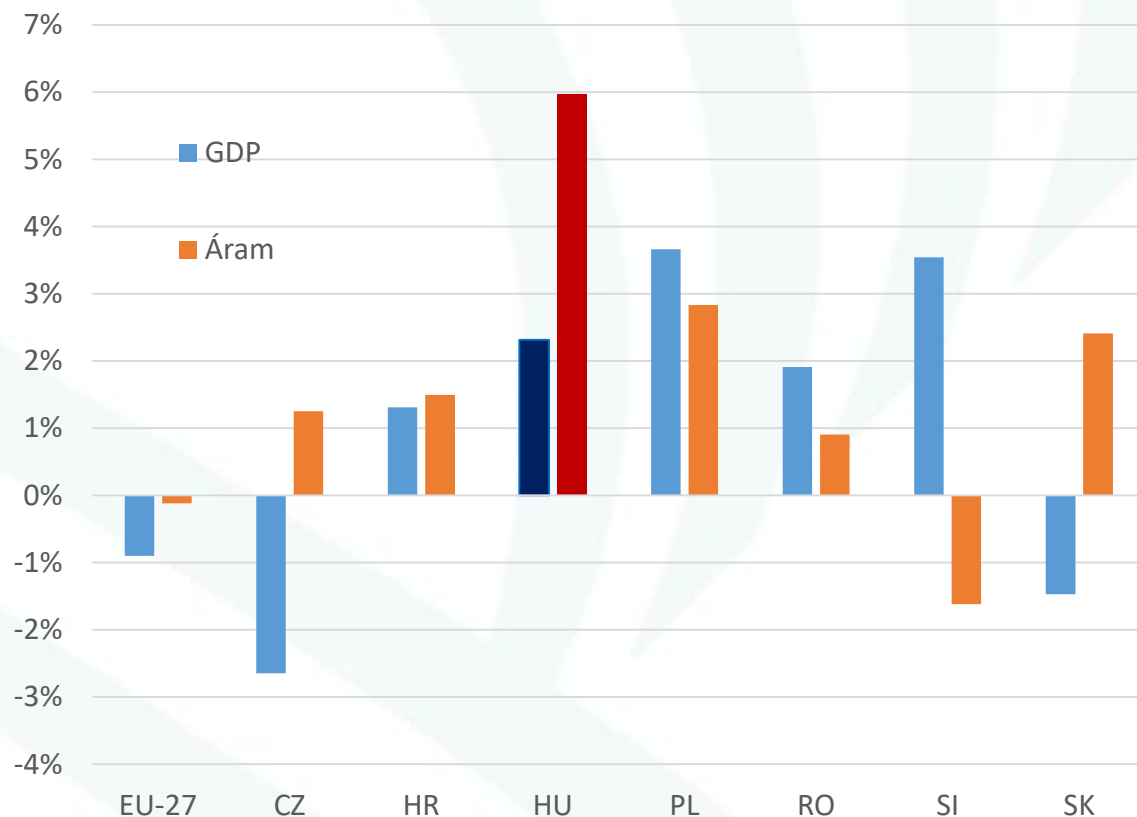
Tényezőárak alakulása – minden emelkedik, de legjobban a földgáz ára

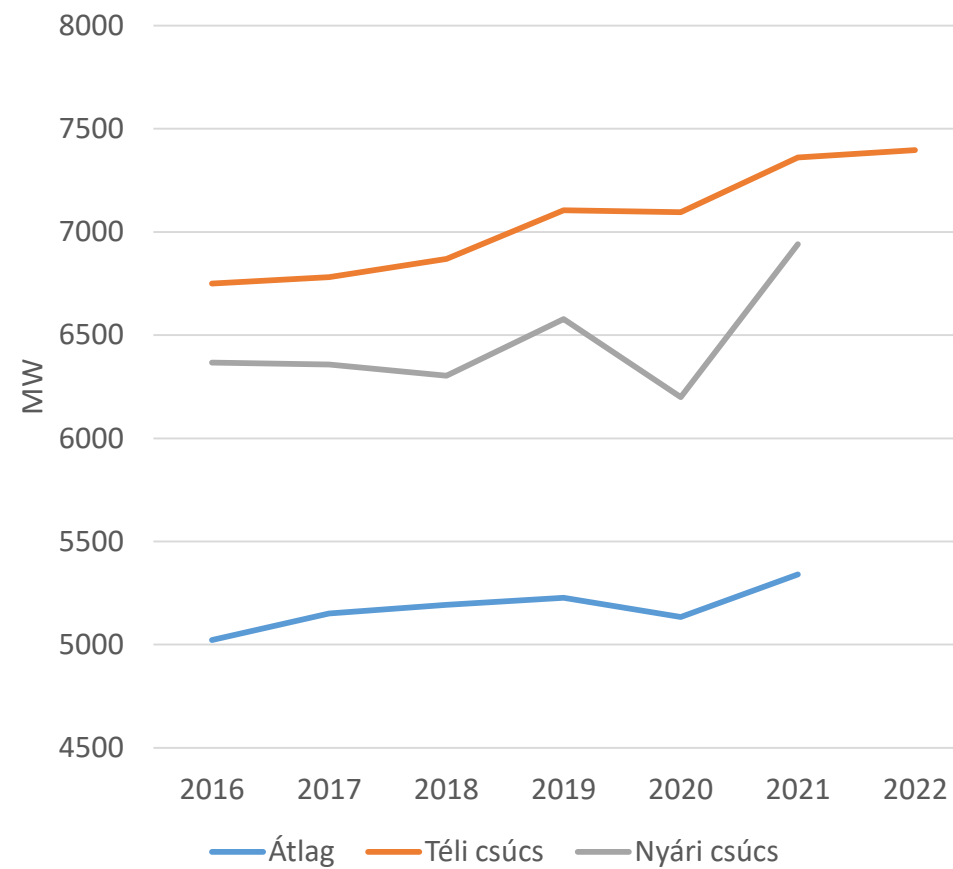
Dinamikus a hazai villamosenergia kereslet növekedése

Az elmúlt két évben együttesen gyorsabban nőtt a villamosenergia kereslet, mint a GDP. A csúcskereslet gyorsabban nő, mint az átlagos

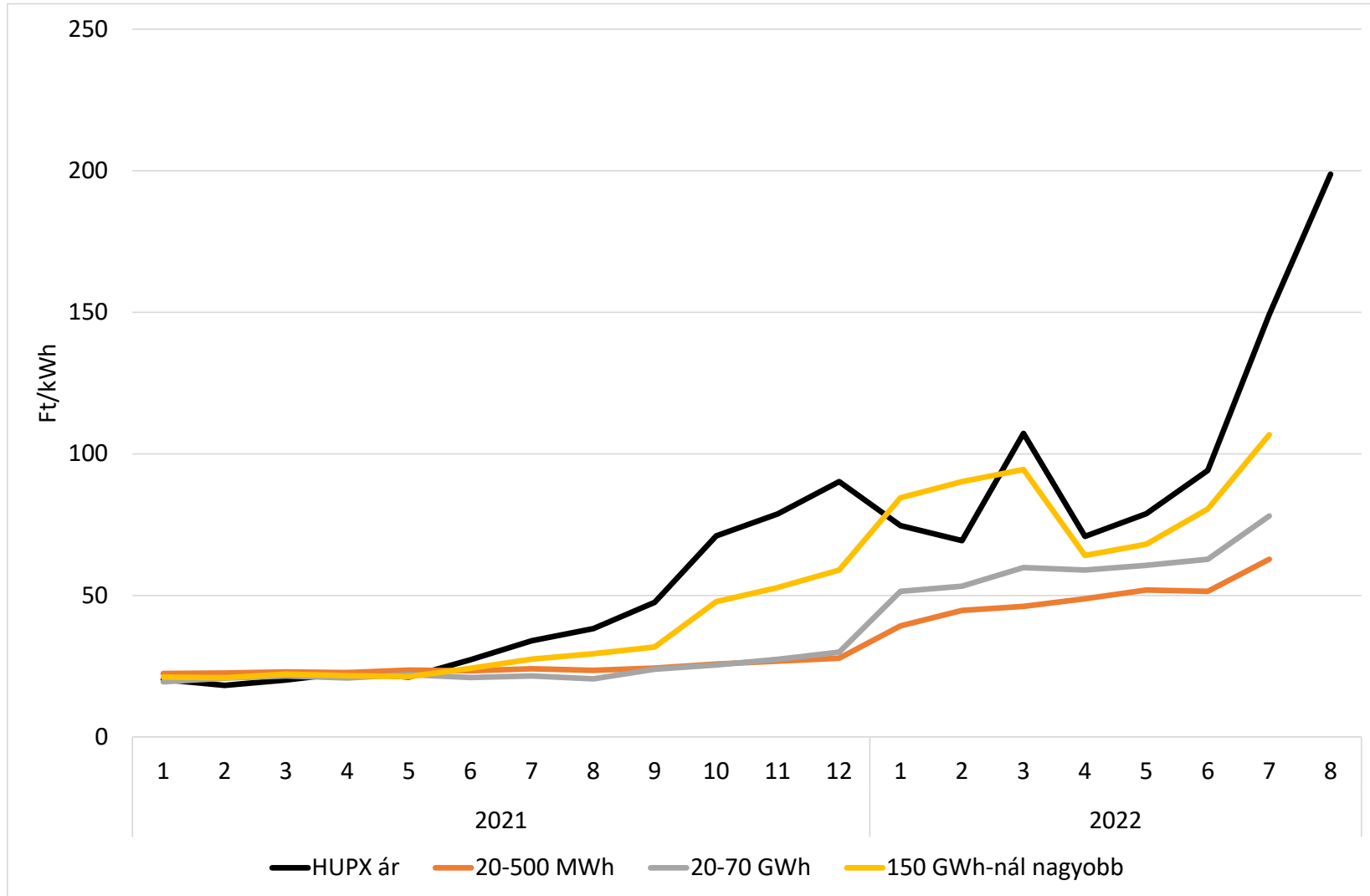
A GDP és a villamosenergia kereslet növekedése
2021/2019

A rendszerterhelési csúcsok alakulása

A kisker piacra most gyűrűzik be az áremelkedés

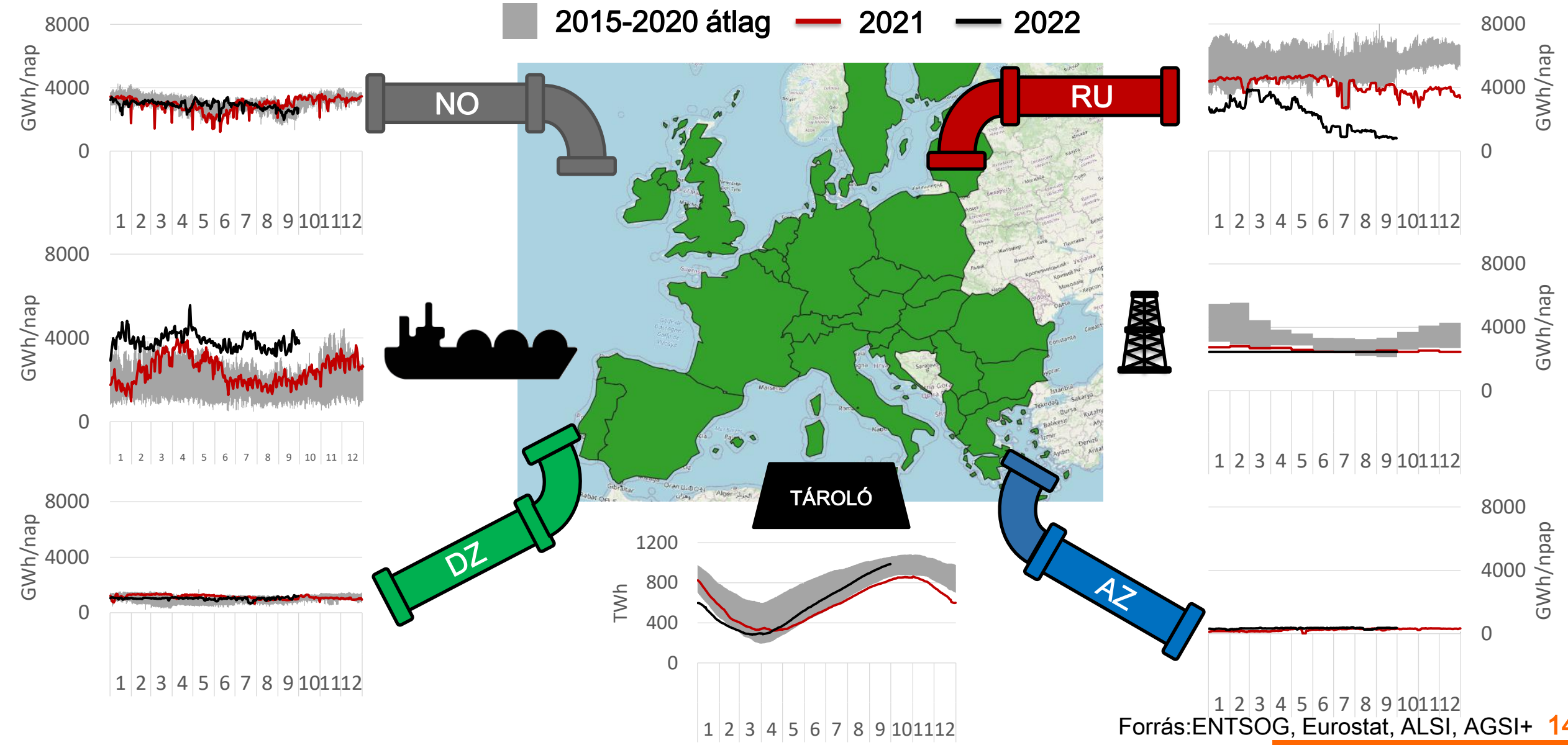

Forrás: MEKH

- A legnagyobb fogyasztók árai erősen követik a HUPX ármozgást
- A kisebb fogyasztói kategóriákban késéssel jelennek meg az áremelkedés hatásai (köszönhetően a fix áras szerződések magasabb arányának)

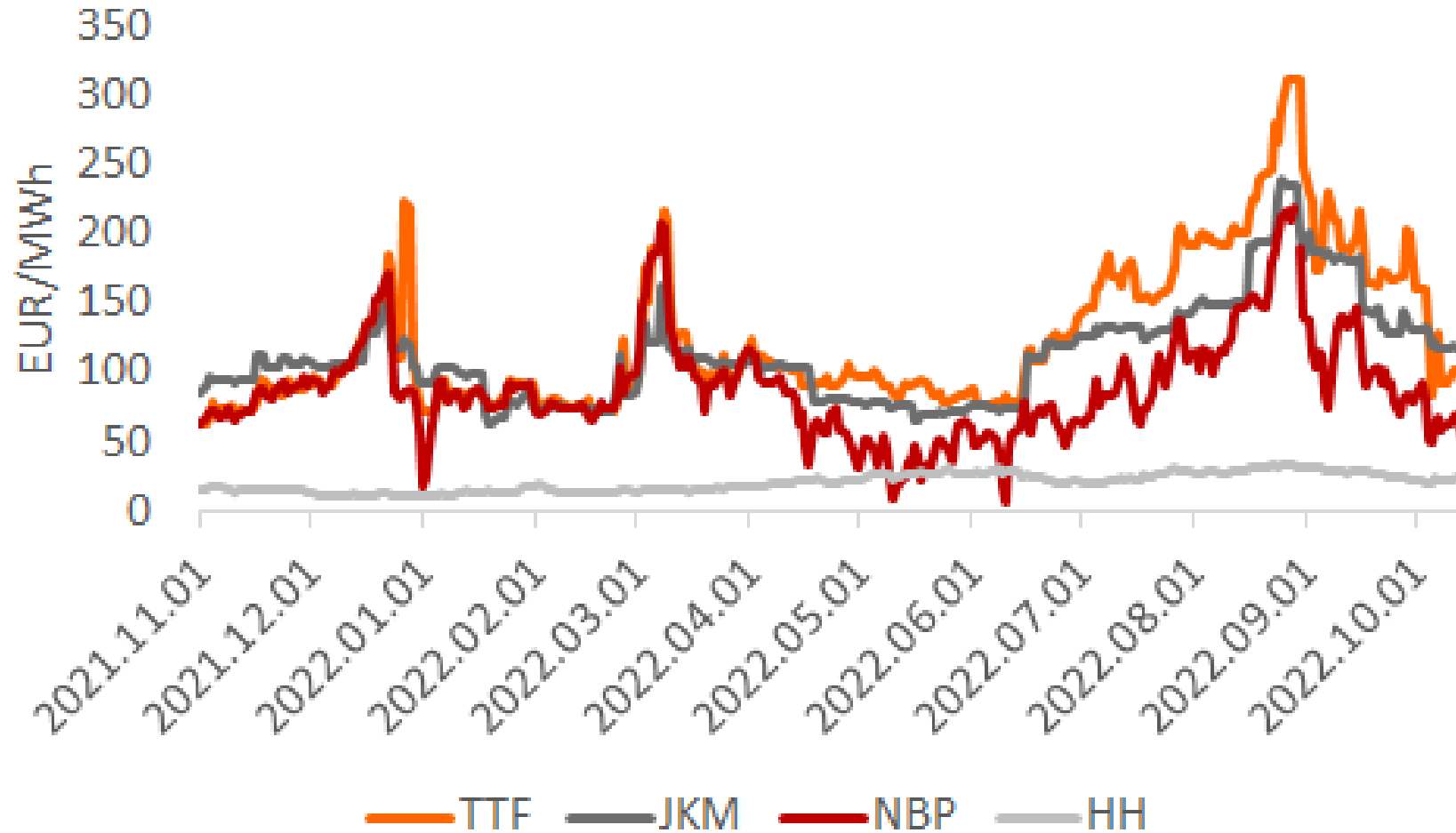
ÁTALAKULÓ GÁZPIACOK

Európa gázellátása 2021-2022 és 2015-2020

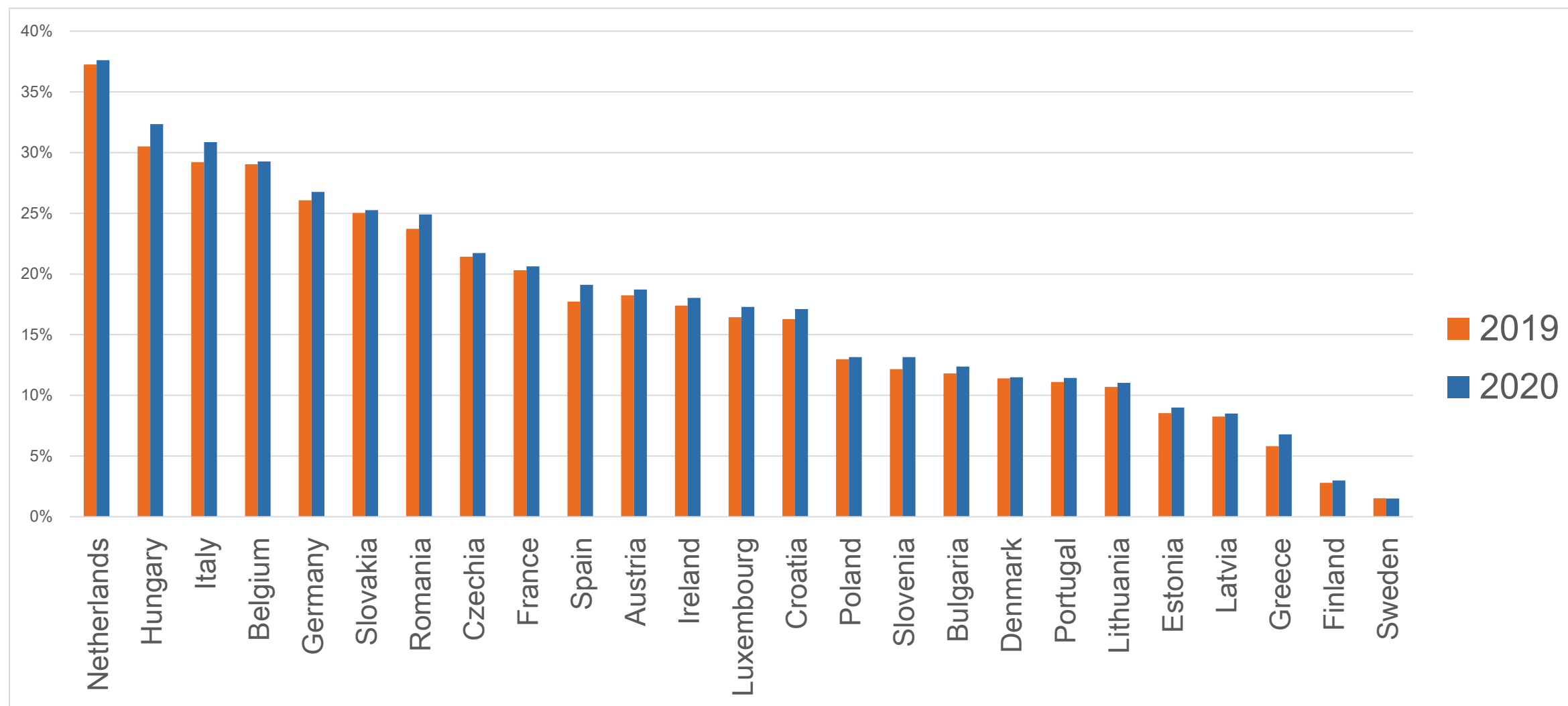

Gázpiac: Globális vagy lokális trendek határozzák-e meg az ármozgásokat?

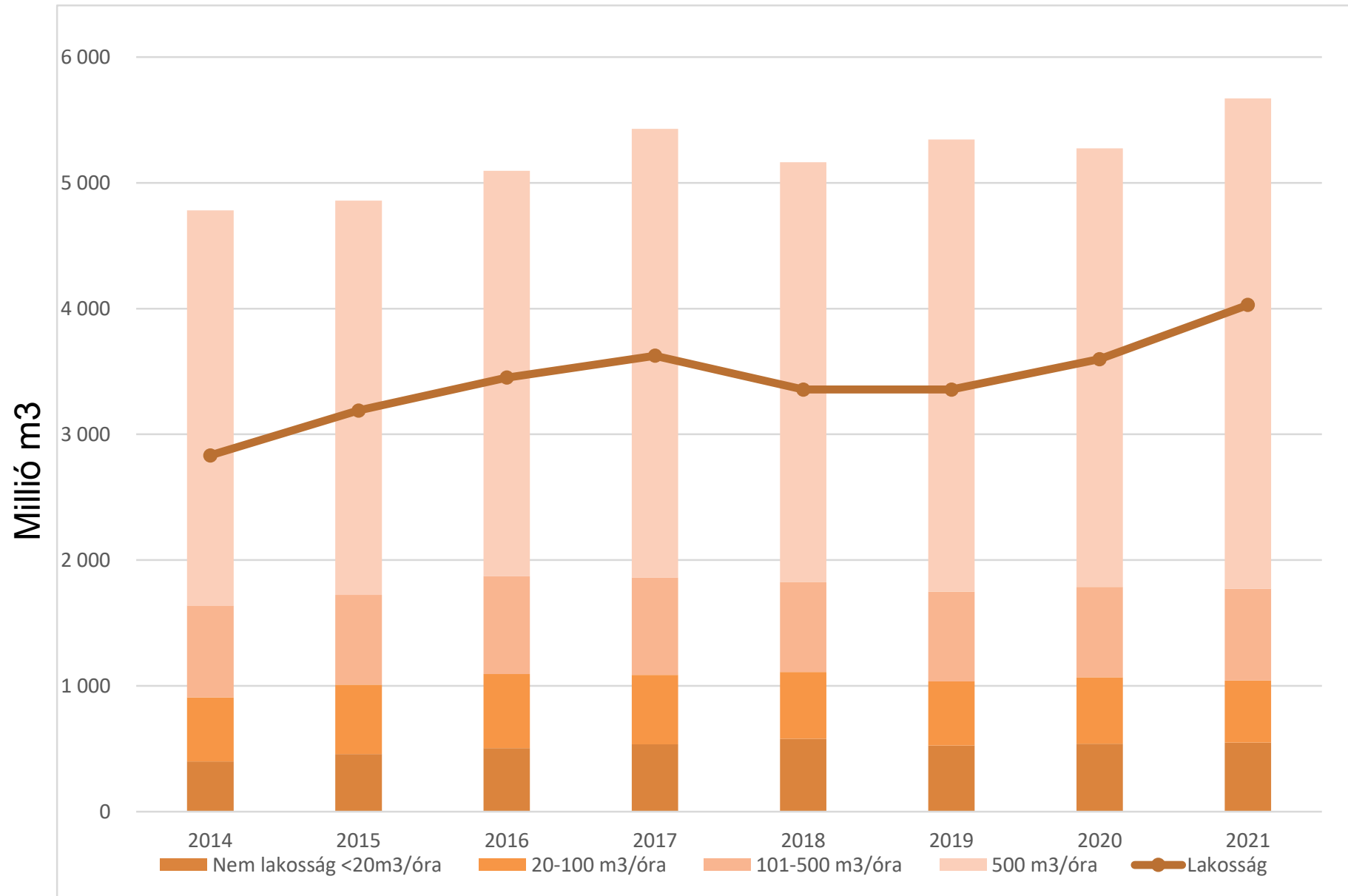

Az európai gáztőzsdei árakra (TTF) hatnak a regionális tendenciák, de az árak nem függetlenek a többi régió áralakulásától.

A földgáz részaránya egyes európai uniós tagállamok végső energiafelhasználásában 2019-ben és 2020-ban

Magyarországi földgáz értékesítés lakossági és nem lakossági felhasználók részére

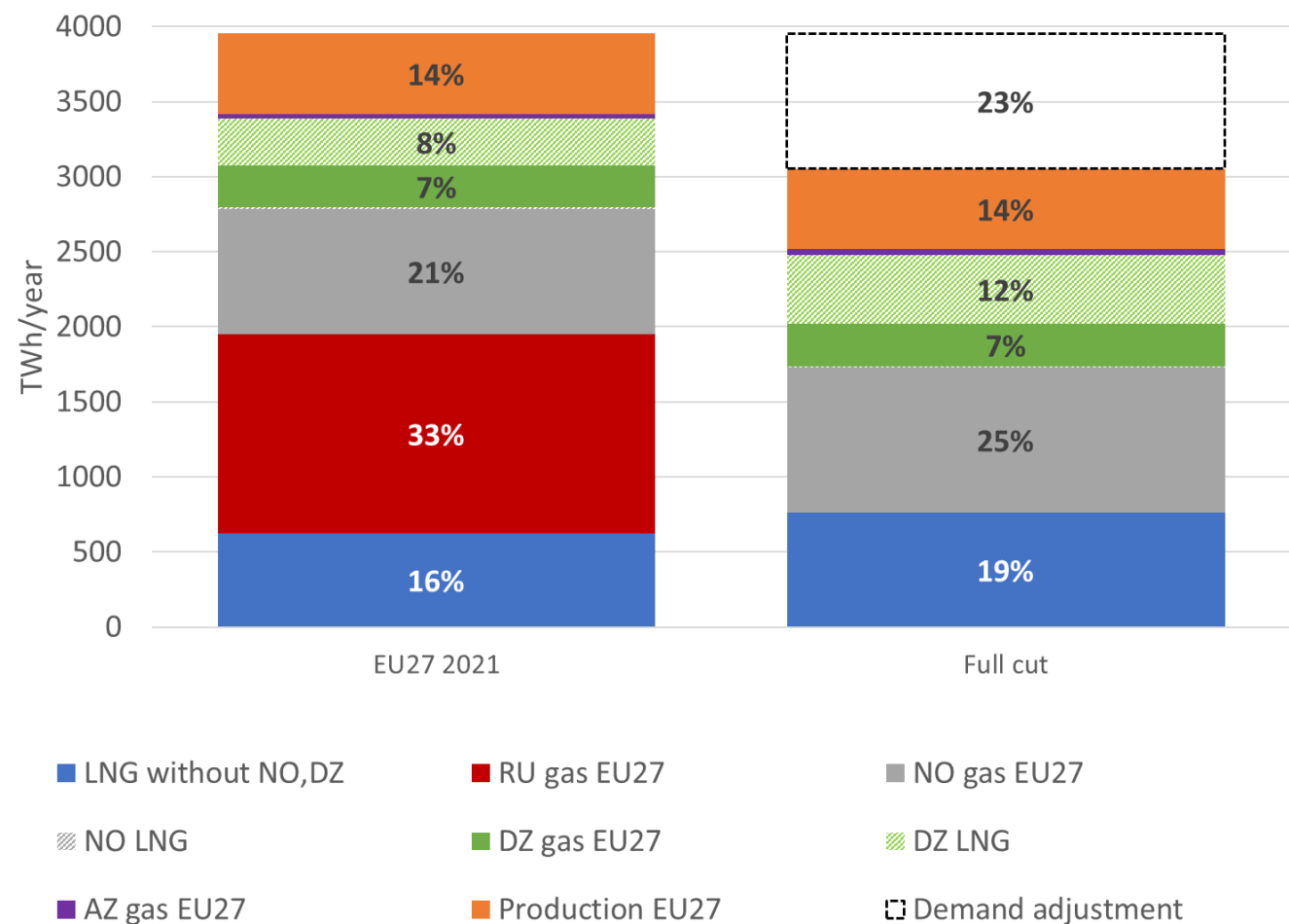

Egy esetleges orosz gázcsapelzárás hatásai

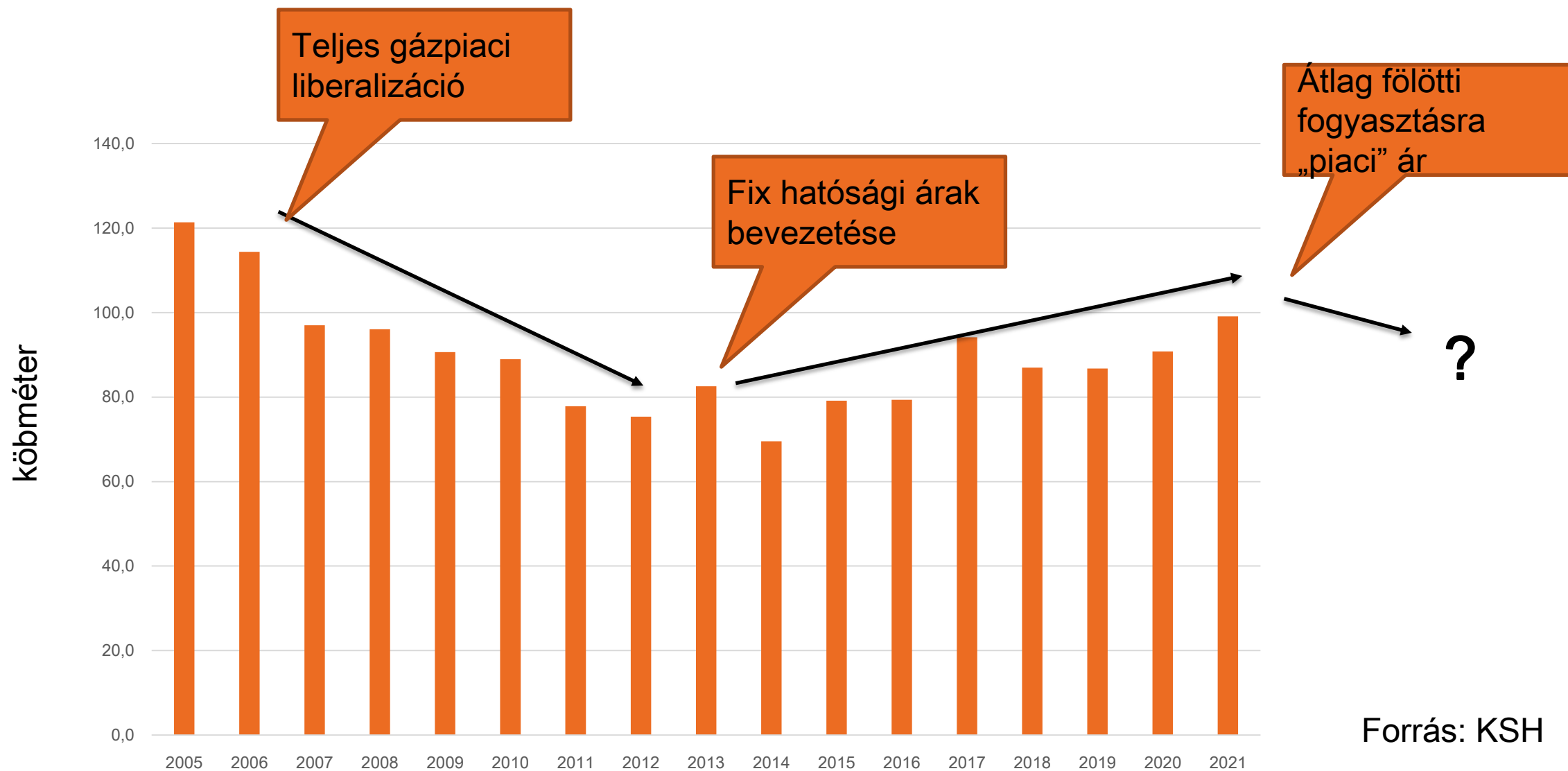
Az orosz gázimport teljes csökkentése esetén 900 TWh-ra vagy a jelenlegi kereslet 23%-ára lenne szükség.

Kérdés, hogy ez milyen mértékben valósítható meg új forrásokkal (kínálati oldal) vagy a felhasználás csökkentésével.

Középtávú hatás: A gázfogyasztás új, ~3000 TWh-s egyensúlya az EU-27 számára alacsonyabb gázszámlákat eredményez.

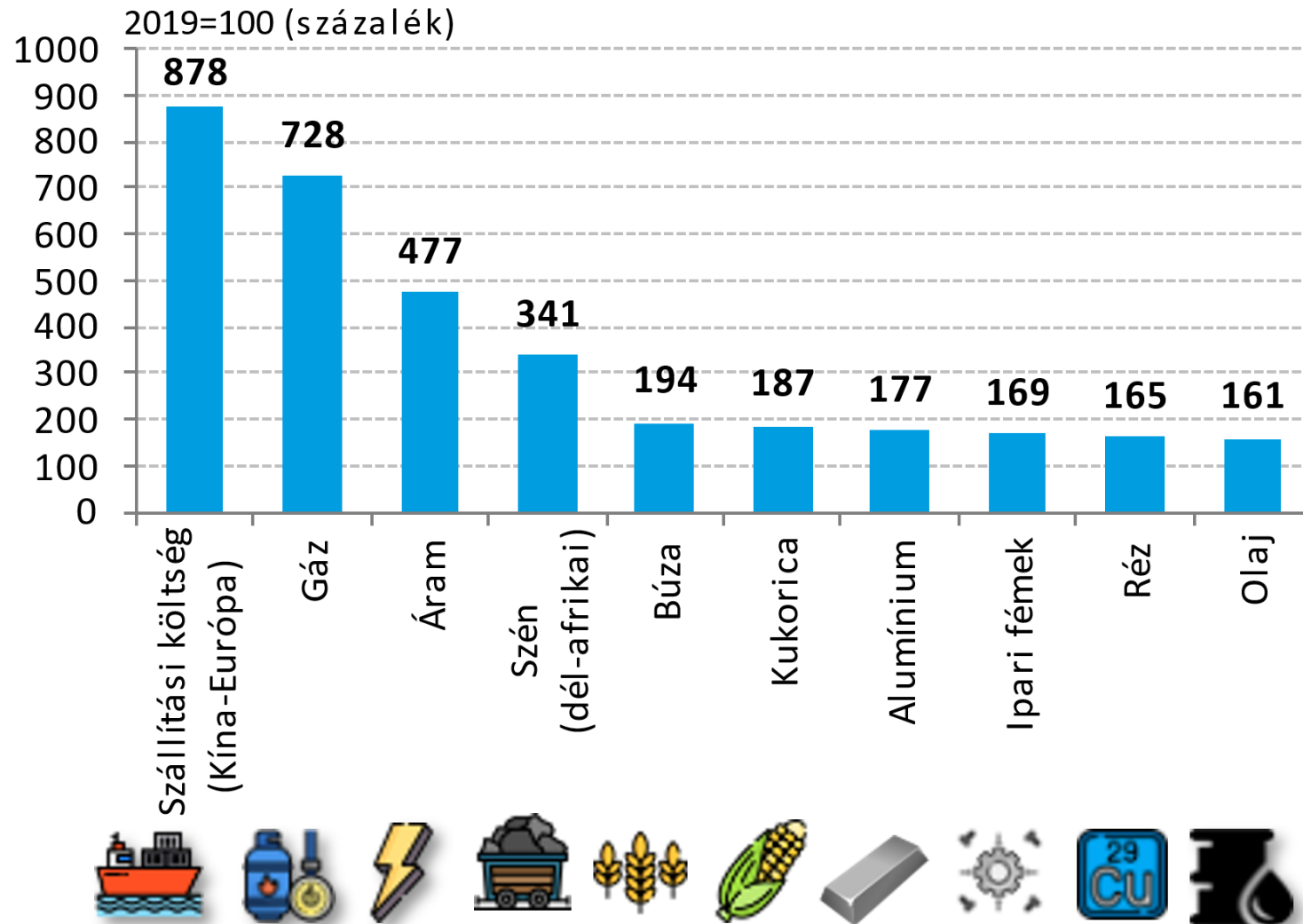

Egy háztartási fogyasztóra jutó havi átlagos vezetékessgáz-felhasználás

GAZDASÁGI HATÁSOK

A főbb nyersanyag- és energiapiaci termékek és a szállítmányozás árváltozása 2019-hez képest

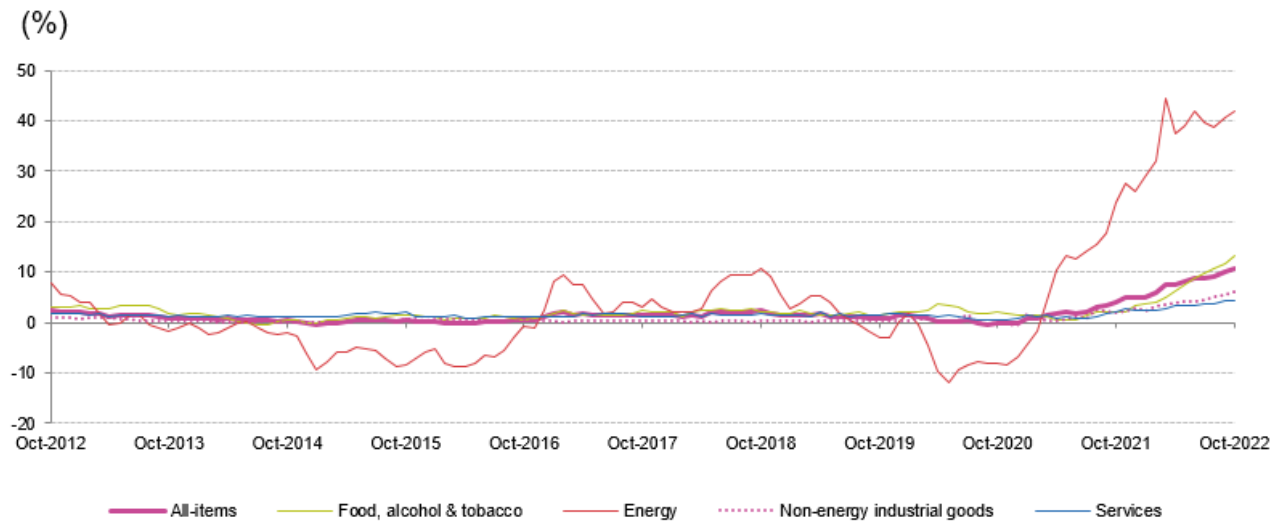
Az átalakuló globális értékláncok egyszerre jelentenek fenyegetést és lehetőségeket a piaci szereplők számára.

Forrás: MNB Inflációs jelentés, 2022. június

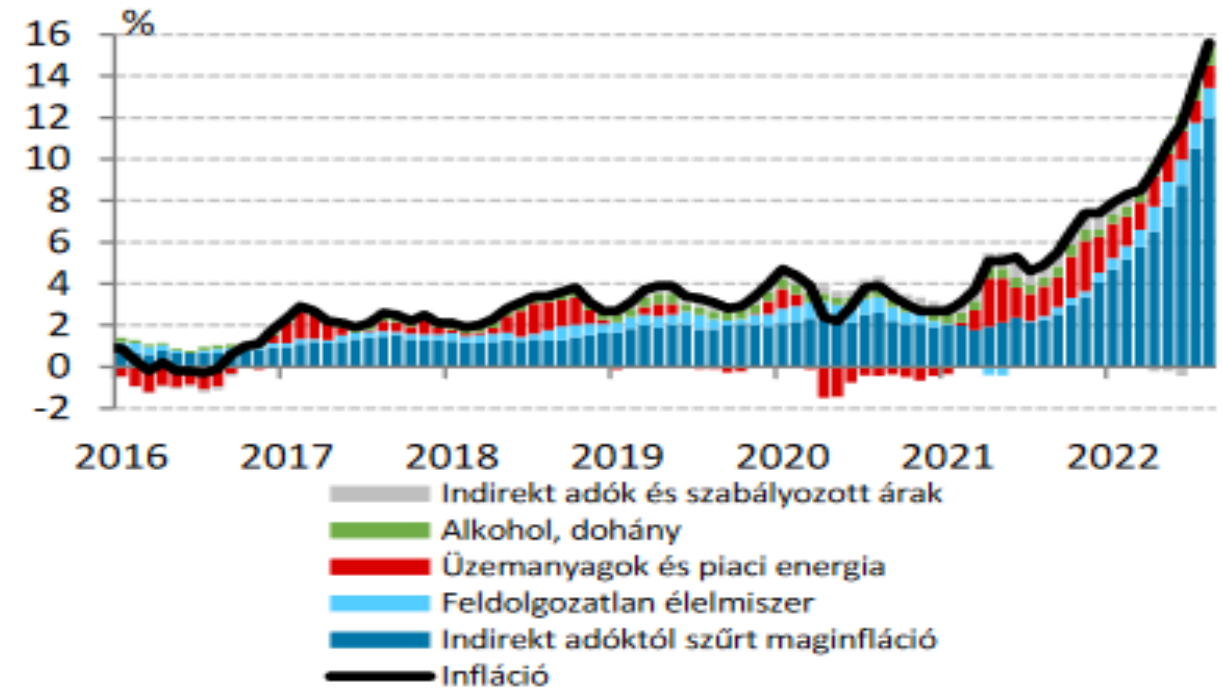
Növekvő inflációs várakozások – az infláció tényezői

Euro area annual inflation and its main components, October 2012 - October 2022 (estimated)

Source: Eurostat (online data code: prc_hicp_manr)

eurostat

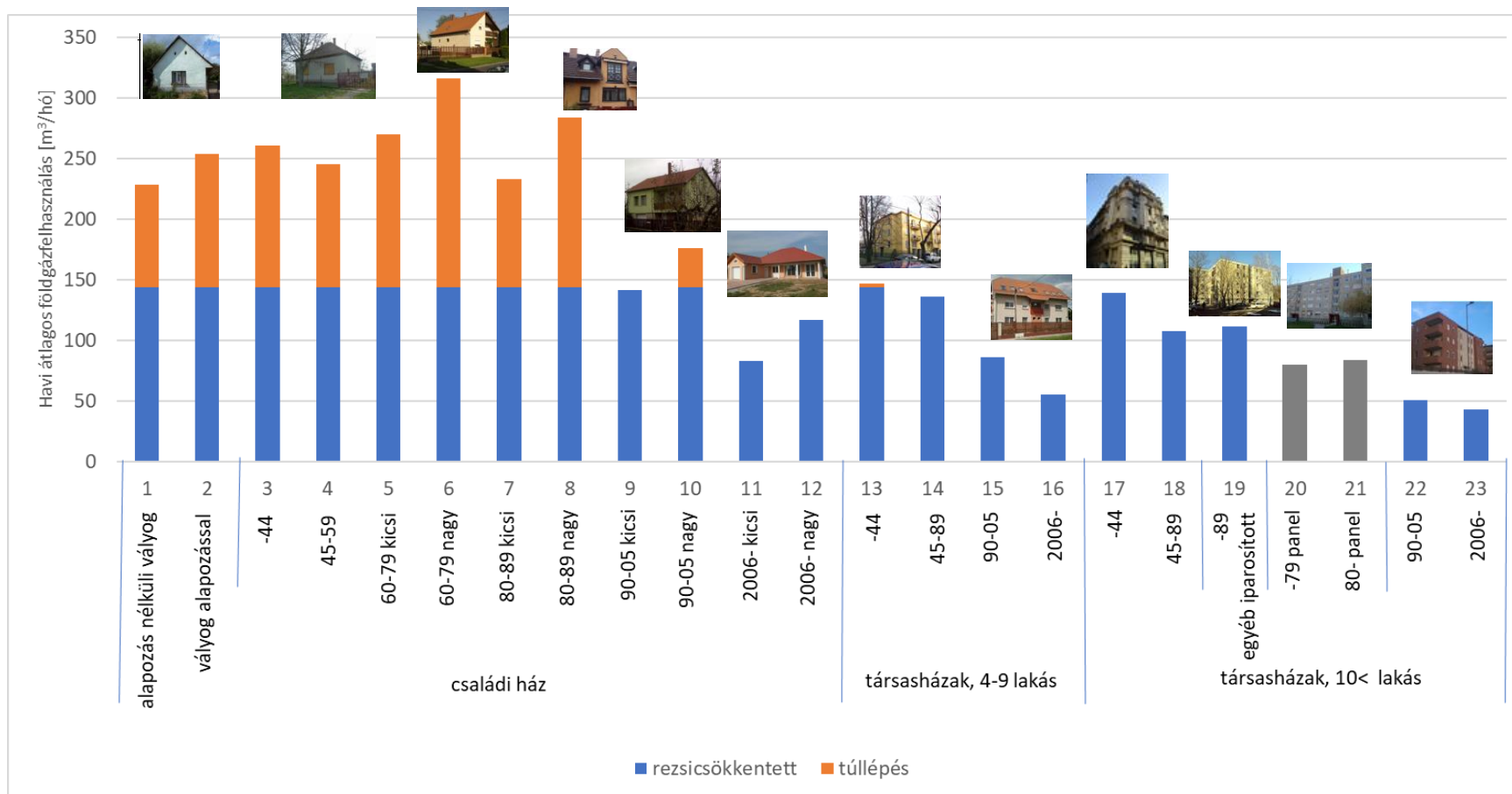

Forrás: MNB-számítás

Forrás: EUROSTAT

Forrás: MNB Inflációs
jelentés, 2022.
szeptember

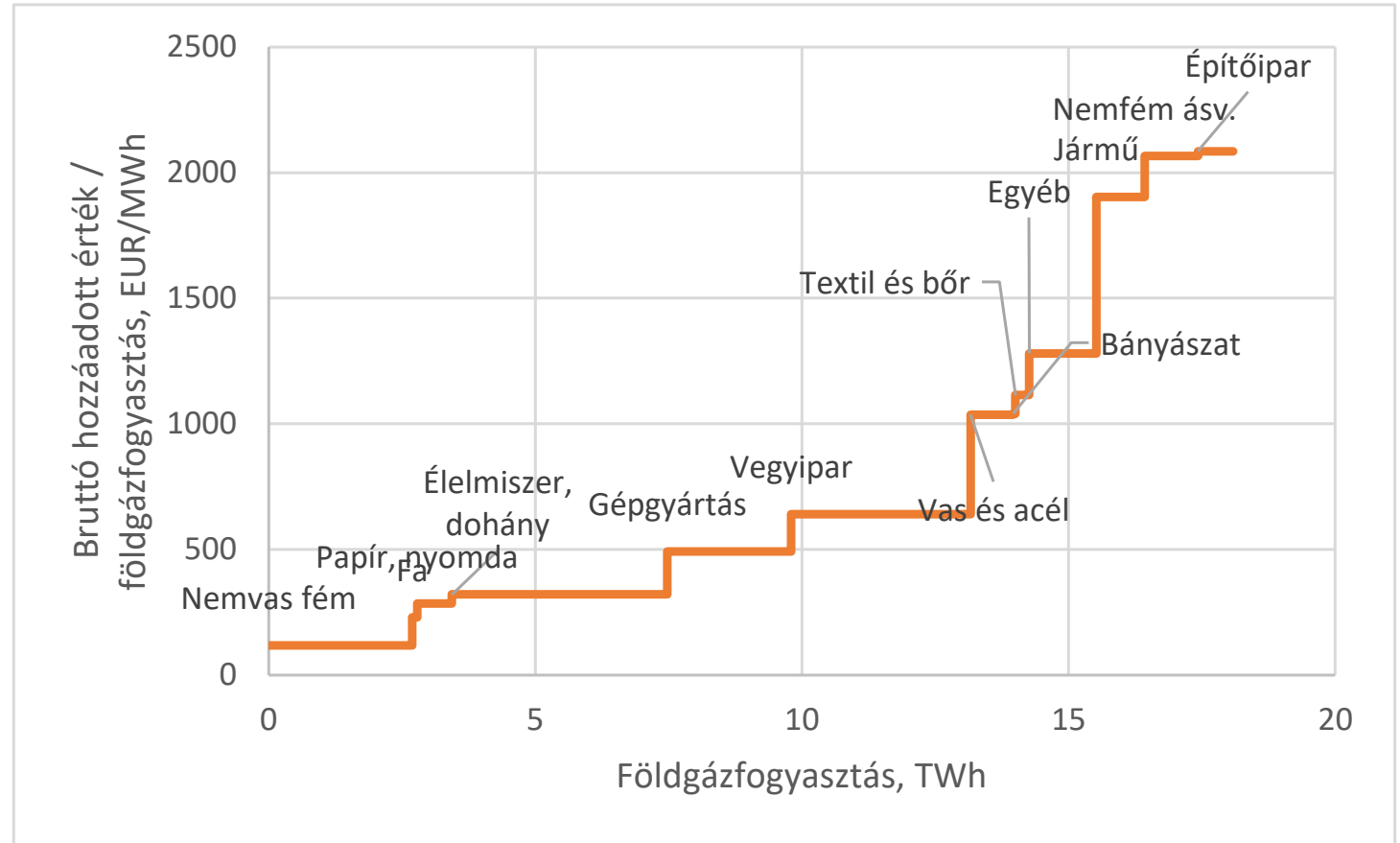
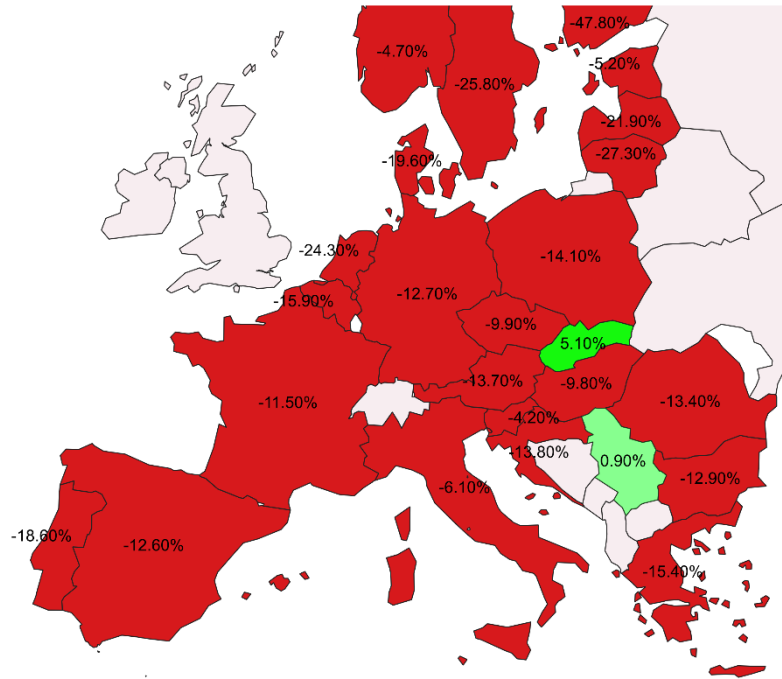
Beavatkozási lehetőségek: Az 1990 előtt épült családi házak energiafogyasztása haladja meg a támogatott mennyiséget...

Az ipari alkalmazkodás kihívásai

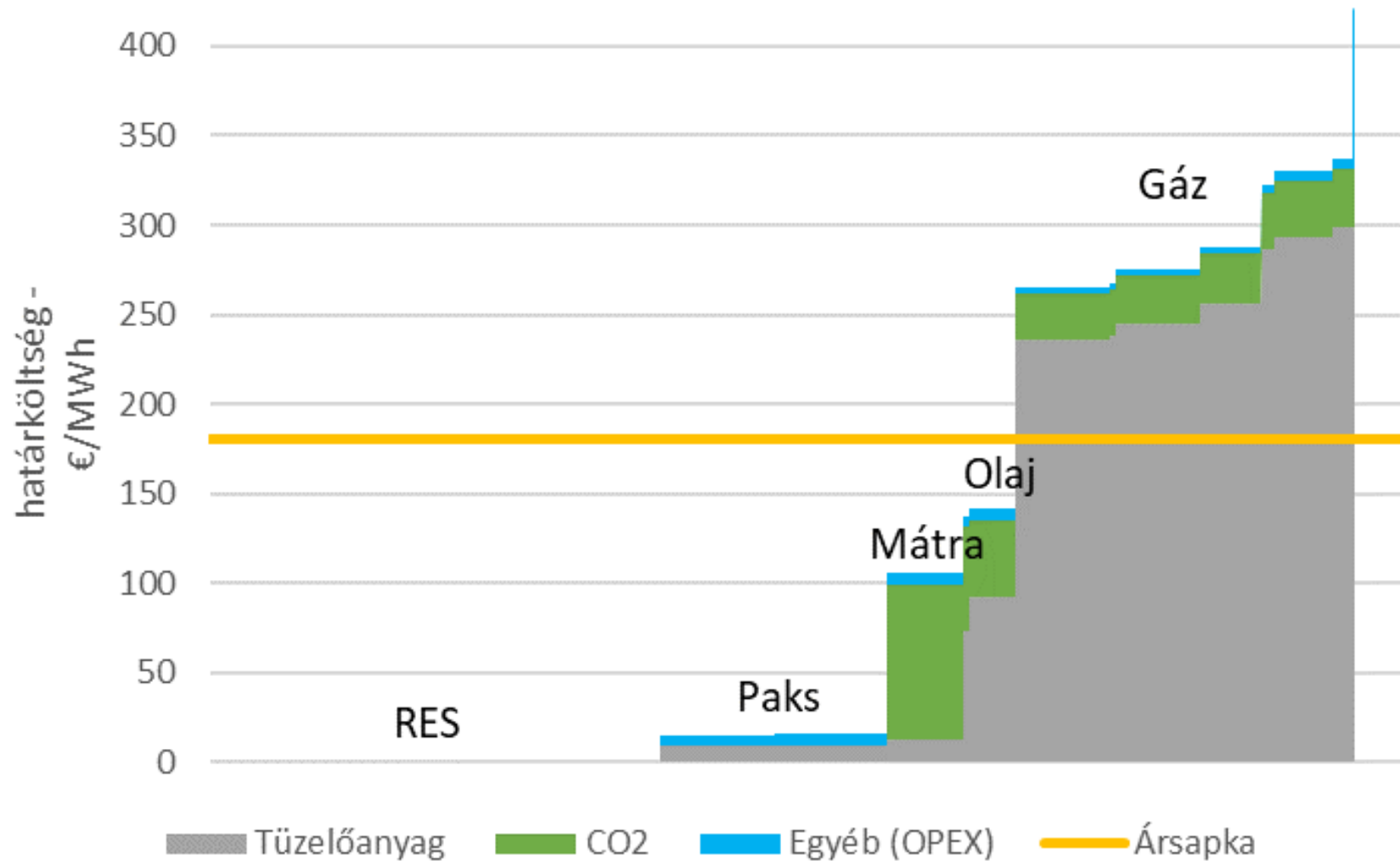
Egyéb szektorok (ipar, épületek) földgázfogyasztása

EU összesen: -13.2%

- A növekvő földgázár miatt Európában mindenhol visszaesett a földgázfogyasztás, HU: -9,8%

Alkalmazkodás a villamosenergia-termelés összetételében

Várható fogyasztói hatások

+

- Az emelkedő árak ösztönzik az energiahatékonysági programokat – korábbi tervek megtérülővé válhatnak
- Energhahatékonysági kötelezettségi rendszer (EKR) lehetőségei – kooperáció a kötelezett energiakereskedőkkel energiahatékonysági beruházások megvalósítására
- Új üzleti modellekben való részvétel: aggregátorok, energiaközösségek
- Gyorsuló digitalizáció – iparágak közötti hatás (pl. mérés, ügyfélmenedzsment rendszerek)

-

- Az emelkedő energiaköltség nem, vagy csak korlátozottan hárítható át a fogyasztókra – ellátási és értékláncok átalakulása
- Növekvő csődkockázat a fogyasztóknál, különösen az energiaszintézis iparágakban
- A lakosság alig vesz részt közvetlenül a növekvő árak miatti teherviselésben
- A piaci árak rögzítése torzítja a piacok működését és torz fogyasztási szerkezetet eredményez
- Megújuló energiák alkalmazási lehetősége beszűkült a szabályozási változások miatt.

Köszönöm a figyelmet!

Felsmann Balázs

balazs.felsmann@rekk.hu

www.rekk.hu